
תולדות השיגעון ואובדן התבונה

ספר חדש ממפה, בהגינות אך בביקורתיות, את עולם "התיאוריה הביקורתית". הוא מצביע על שלושה גלים בהתפתחותה, שהפכו אותה בהדרגה לקנאית ואלימה - אך חושש להציע לה מענה ההולם זאת | דני אורבך

Cynical Theories

How Activist Scholarship Made Everything about Race, Gender and Identity – and Why This Harms Everybody

Helen Pluckrose, James Lindsay

Pitchstone Publishing, 2020 | 352 pp.

בשנים האחרונות, השיח הציבורי נגדש והולך ברעיונות של "תיאוריה ביקורתית" שבעבר היו מוגבלים לחוגים אזוטריים באקדמיה. מונחים כמו "שיח", "נרטיב", "אוריינטליזם", "טרנספוביה", "מיקרו-אגרסיות" ו"מרחב בטוח" מתגלגלים על יותר ויותר לשונות. גם מחוץ לאוניברסיטה תוכלו לשמוע כי "לובן" הוא דבר שלילי, כי החברה המערבית כולה רוויה ב"גזענות מערכתית" שמתבטאת בכל אינטראקציה בין לבנים ובין אלו שאינם, ושאובייקטיביות מחקרית אינה אלא כלי בידי הגבר הלבן לדכא קבוצות מוחלשות. הגישה הזאת, בין אם קוראים לה "לימודי מגדר", "לימודים קוויריים", "פוסט קולוניאליזם" או בכל שם אחר, נוטה לחוסר סובלנות, ובאמצעות הברית הובילו חסידיה לגל של רדיפה פוליטית, פיטורים או חקירות פומביות של יריבים אינטלקטואליים ופוליטיים.

ד"ר דני אורבך הוא היסטוריון צבאי מהחוגים להיסטוריה ולימודי אסיה באוניברסיטה העברית. מחבר הספר 'בוגדים למען המולדת - המורדים הפטריוטים של יפן' ובעל 'סוכן משולש - פודקאסט על מודיעין וריגול' והבלוג 'הינשוף' שבו מופיע גרעין רשימה זו.

בספרם החדש והחשוב 'תיאוריות ציניות' מציעים החוקרים הלן פלאקרוז וג'יימס לינדזי מבוא מרתק, עמוק ובהיר לתיאוריות הביקורתיות שהפכו לשחקן פוליטי כל כך חשוב בימינו, החל מדה-קונסטרוקציה, עבור בפמיניזם רדיקלי ופוסט-קולוניאליזם וכלה בלימודים קוויריים, כדי להסביר כיצד הפכו מתחום ידע מוגבל לכדי אמונה המגדירה זהות של צעירים פרוגרסיביים במדינות המערב, ואף לרעיון השליט באוניברסיטאות, בבתי ספר, בכלי תקשורת, בחברות ובמוסדות בירוקרטיים רבים מספור בארצות הברית. בניגוד למבואות אחרים, הכתובים מתוך אהדה לתיאוריה הביקורתית וכחלק ממנה, הספר של פלאקרוז ולינדזי ביקורתי במפגיע. המחברים אינם מסתירים את עמדתם שלפיה מדובר בתורות סרק נטולות בסיס מדעי, המסכנות את החשיבה המערבית הליברלית ואף מחזקות בלא יודעין את מנהיגי הימין הפופוליסטי נוסח טראמפ, אורבן ודומיהם.

עם זאת, כוחו של הספר הוא בהגינות שלו. המחברים לא רק מודים שגם בתיאוריות של יריביהם יש מרכיבים חיוביים שחשוב לשמר ולאמץ, אלא סוקרים ומנתחים אותן באופן ממצה, ברור ובהיר, שיוכל להוות מבוא לתיאוריה ביקורתית אפילו בעבור תומכיה. אם תמיד רציתם לדעת מה חשבו הוגים כמו מישל פוקו, ז'אק דרידה וג'ודית באטלר, ולו כדי לעמוד על השפעתם הפוליטית, זה הספר בשבילכם. אפילו בשביל מי שירצה להעמיק בכתיבה המסובכים להפליא של ההוגים הללו, ספרם של פלאקרוז ולינדזי יכול לשמש מבוא בעל ערך. זאת ועוד: המחברים מדגישים לאו דווקא את המחלוקות, אלא את קווי הדמיון המשותפים לכל ההוגים הללו ואת התפתחות משנתם כזרם אינטלקטואלי.

גל ראשון: פוסט-מודרניזם מקורי

לשיטתם של פלאקרוז ולינדזי, התיאוריה הביקורתית התפתחה בשלושה גלים. הגל הראשון, שאותו הם מכנים "פוסט-מודרניזם מקורי" או "דה-קונסטרוקציה גבוהה" (High Deconstruction), זוהו בעיקר עם הוגים צרפתים מפותלים וקשים לקריאה כמו מישל פוקו וז'אק דרידה שפעלו בשנות השישים והשבעים. הללו הגיעו בעיקר ממחוזות השמאל, לפעמים הקומוניסטי, אולם התאכזבו מכישלון הקומוניזם והטילו ספק הולך וגובר במטריאליזם ההיסטורי של מרקס, בלי לנטוש את העוינות לממסדים הפוליטיים והאינטלקטואליים של המערב הקפיטליסטי. הם העדיפו לפרק ולא לבנות, תוך אימוץ של גישה ספקנית מרחיקת לכת שנועדה לזהות את הבעיות בסדר הקיים ולהעצים אותן כדי לחשוף את נקודות התורפה של מוסדות וגופי ידע קיימים. פלאקרוז ולינדזי מזקקים ממשנתם הסבוכה שני עקרונות מפתח וארבע תמות שהשפיעו עמוקות על דורות של סטודנטים, אינטלקטואלים ואקדמאים מאוחרים יותר:

1. עיקרון הידע הפוסט מודרניסטי: ידע לעולם אינו אובייקטיבי, ואינו יכול להיות כזה. לא קיימת אמת אובייקטיבית, אפילו כזאת שניתן להגיע אליה רק בקירוב

ובאופן חלקי. מערכות ידע אינן אלא יצירים סובייקטיביים של קבוצות אנושיות, משחקי שפה, מושגים שמתייחסים אך ורק למושגים אחרים. אין עדיפות אינהרנטית לידע אחד על פני ידע אחר, למשל למדע על פני פולקלור. בכך, סטו ההוגים הפוסט-מודרניסטים באופן מהותי מהמרקסיזם הקלאסי, שראה את עצמו כמדע לכל דבר, ידע מוכח שנועד לרסק את האשליות שמייצר הסדר הקפיטליסטי.

2. העיקרון הפוליטי הפוסט-מודרניסטי: ידע הוא תוצר של קבוצות אליטה שמשתמשות בו כדי לקדם אינטרסים, לשמר פריבילגיות ולדכא קבוצות מוחלשות ומופלות. הידע המגמתי הזה מתרקם ל"שיח" ולנרטיב-על (מטא-נרטיבים) היוצרים מעין שדה עוצמה אידיאולוגי ברחבי החברה כולה. לפיכך, כל תחום ידע וכל דבר שנאמר הוא, בסופו של דבר, ביטוי של קבוצות זהות שונות ושל אינטרסים ייחודיים. מיותר לומר שגם בנקודה זו סטה הפוסט-מודרניזם מהמרקסיזם הקלאסי, שראה את ההתפתחות ההיסטורית בראש ובראשונה כתוצאה של תמורות כלכליות בבעלות על אמצעי ייצור. בשל התמקדותם בשפה על חשבון גורמים חומריים יותר, רוקנו הפוסט-מודרניסטים מתוכן את מושג המעמד, אבן היסוד בניתוח ההיסטורי של מרקס וממשיכיו.

משני העקרונות הללו גוזרים פלאקרוז ולינדזי ארבע תמות פוסט-מודרניסטיות: טשטוש גבולות בין קטגוריות וקבוצות (שהרי אלו אינן אלא חלק מנרטיב-העל הדכאני), כוחה של השפה לעצב את המציאות, רלטיביזם תרבותי וספקנות קיצונית הן כלפי האינדיבידואלים (כי הרי אנחנו מעוצבים בידי השיח, המטא-נרטיב והעוצמה שמסביבנו) והן כלפי היומרה לאמת או ידע אוניברסלי. כל עמדה, כל ידע, כל "אמת" כביכול, אינם אלא תוצאה של נקודת מבט, וזו הרי סובייקטיבית ואינטרסנטית מעצם טבעה.

אולם, המחברים סבורים כי בפני עצמו, הפוסט-מודרניזם הקלאסי לא היה אלא אופנה אינטלקטואלית קצרת ימים. הספקנות הקיצונית של ההוגים המקוריים הובילה לתהליך מתמיד של דה-קונסטרוקציה, מעין מפלצת שאוכלת את עצמה ולא מותירה שום ערך חיובי להישען עליו. אולם בראשית שנות השמונים, הם טוענים, עבר הפוסט-מודרניזם המקורי מוטציה שפילגה וחיזקה אותו בו-זמנית. דור חדש של הוגים לא הסתפק בתיאוריה לשם תיאוריה של המייסדים, אלא הפך אותה למדריך פוליטי מעשי.

גל שני: פוסט-מודרניזם יישומי

הגל החדש הזה, שפלאקרוז ולינדזי מכנים פוסט מודרניזם יישומי, השתמש בגזע העץ שטיפחו קודמיו כדי להצמיח כמה ענפי ידע, שנועדו לא רק לחקור את העולם כפי שהוא, אלא בראש ובראשונה לשנות אותו. כמו קודמיהם, עסקו הפוסט-מודרניסטים

היישומיים בפירוק מתמיד של מטא-נרטיבים המיוחסים לקבוצות חזקות, אך בניגוד אליהם, המטרה הייתה לא רק לפרק אלא גם לבנות מציאות טובה יותר על חורבות הסדר הקיים, מציאות של "צדק חברתי". בפרקים השונים של הספר סוקרים פלאקרוז ולינדזי בפרוטרוט את ההוגים המרכזיים של כל אחד מהזרמים הללו: פוסט-קולוניאליזם, תיאוריית גזעים ביקורתית, פמיניזם ותורות מגדר פוסט-מודרניסטיות, לימודים קוויריים, ולבסוף גם "לימודי נכות" ו"לימודי שמנים" (disability and fat studies). התורות הללו, כל אחת בדרכה, מנסות לפרק את השיח הפריבילגי (לבן, אירופי, גברי, סיסג'נדר, בריא, קפיטליסטי, רזה), מתוך הנחה שבכל אינטראקציה אנושית טמון מאבק מתמיד בין הפריבילג לבין המוחלש, ושתפקיד התיאוריה הוא לאתר את הפריבילגיות הסמויות ואת העיוותים שהן יוצרות כדי למגר את העוול. המלומדת הפוסט-קולוניאלית לינדה הצ'יסון, למשל, קבעה כי "בדומה ל[תיאוריה] פמיניסטית, לימודים פוסט-קולוניאליים הם מיזם פוליטי שנועד לא רק לפרק אלא גם לבנות. זאת מפני שנובעת מהם תיאוריה של... שינוי חברתי".

באורח דומה לפוסט-מודרניזם הישן, מרכז העיסוק של הפוסט-קולוניאליזם וגישות דומות לו עדיין אינו בתנאים חומריים אלא בשית, מתוך אמונה ששינוי השפה הוא המפתח לשינוי המציאות, ושכל פער בין קבוצות מקורו בהבניה חברתית שאפשר לפרק ולבטל. "אם ידע הוא קונסטרוקט של עוצמה שנובע מהאופן שבו אנחנו מדברים על תופעות, אפשר לשנות את הידע ולמוטט את מבני העוצמה על ידי שינוי האופן שבו אנחנו מדברים". מכאן נוצרה למעשה דוקטרינת הפוליטיקלי-קורקט, המאבקים המתמידים להגדס את השפה, והתביעות לערוך "מגדריזציה", "דה-קולוניזציה" או "קוויריזציה" לכל דבר בעולם, מהיסטוריה, עבור בפזיקה וכלה במתמטיקה, ולפקפק במדע וברפואה ככלים נכלוליים של בעלי הכוח. ואכן, התיאורטיקנים מהגל השני נותרו חשדנים כלפי מושג האמת האובייקטיבית, המתודולוגיה של חקירה חסרת פניות והדיון מבוסס הראיות. הידע הרי אינו אלא תוצר של נקודת מבט, ומה שנראה כשיח מדעי אינו אלא קונסטרוקציה שנועדה לשמר את הפריבילגיות של השליטים. אצל חלק מההוגים, המתודה המערבית עצמה מתוארת כפרקטיקה מערבית אימפריאליסטית שנכפתה על שאר העולם. המדע אינו אלא דרך אחת "לדעת", והוא אינו עדיף על דרכים אלטרנטיביות, כמו למשל פולקלור, תורה שבעל פה וידע המגיע מ"החוויה האותנטית" של המדוכאים.

אולם בו-בזמן, הספקנות של הפוסט-מודרניסטים היישומיים היא שרירותית משהו, ולרוב אינה מיושמת באופן עקבי. כך מפרקים התיאורטיקנים בחווה את הנרטיבים המיתוסים ו"התרבות המדומיינת" של המערב, בעוד חלקם, לפחות, נוטים לקבל מיתוסים מכוננים שאינם מערביים ולהבנות אחדות מלאכותית (קרי, מהות) בתרבויות אחרות. בסצנה המקומית שלנו יפרקו הוגים פוסט-ציוניים מהאסכולה הפוסט-מודרניסטית את הנרטיב הציוני עד שלא ישאירו בו אבן על אבן, אך יקבלו

ללא פקפוק כל רעיון המאתגר אותו. הם ישאלו "היכן ומתי הומצא העם היהודי", בעודם מתרפקים על המיתוסים הרומנטיים, העמידה האיתנה ועץ הזית של התנועה הלאומית הפלסטינית. ההוגה הפוסט-קולוניאלית גיאטרי ספיבאק מכנה זאת "מהותנות אסטרטגית". בפרפראזה על דברי ספיבאק, המהותנות האסטרטגית "משתמשת בזהות קבוצתית מונוליטית כאקט של התנגדות, מתוך השעיית האינדיבידואליות והגיוון הפנים-קבוצתי בתוך הקבוצה המדוכאת, כדי לקדם מטרות משותפות באמצעות זהות משותפת". כך אפשר לפרק כשצריך, ולדמיין אחדות מוחלטת כשצריך, הכול לפי האינטרס הפוליטי.

אסטרטגיה נוספת היא להשתמש במונחים באופן שיש בו סתירה, לרוקן אותם מתוכן או להופכם לסובייקטיביים לחלוטין. בארצות הברית, למשל, המילה "גזענות" איבדה זה מכבר את משמעותה המקורית – אפליה של אדם בגין גזעו או צבעו. בעיני התיאורטיקנים הביקורתיים, "גזען" הוא אך ורק אדם מקבוצה מדכאת, וקורבן הגזענות חייב להיות מקבוצה מוחלשת. לכן, איבה מצד "אנשים של צבע" כלפי לבנים אינה נחשבת ל"גזענות" כלל, וחיוורי הפנים הם הקבוצה היחידה שמותר לחרף ולגדף במצפון נקי. תיאורטיקני גזע ביקורתיים מדביקים כל סטריאוטיפ שלילי אפשרי, עד כדי דמוניזציה, ל"לובן" ול"לבנים", באופן שייחשב גזעני בעליל אם יופנה כלפי שחורים. בסדרה 'ארץ לאבקפאט' של HBO, למשל, מוצגים כל הלבנים כשדים בדמות אדם, יצורים סדיסטיים שיש להשמידם ולהורגם בכל דרך אפשרית. זאת ועוד: כל דבר ש"נחוה" כגזענות בעיני ה"מדוכאים", פעוט ככל שיהיה, הוא גזענות בהגדרה. לא האמת האובייקטיבית חשובה, אלא התחושה הסובייקטיבית של כל מי שמשתייך לקבוצה שיש להעצים. כל מי שראה סטודנטים אמריקנים נעלבים מכל עלבון זעיר או מיקרו-אגרסיה יזהה מיד את התפיסה הזאת.

בני אדם חווים לפעמים הצטלבות (intersectionality) של סוגי דיכוי שונים; למשל אישה, שחורה וטרנסית חווה דיכוי משולש (סקסיסטי, גזעני וטרנספובי), וככל שאדם חווה יותר סוגי דיכוי כך החוויה שלו אותנטית יותר וקשה יותר לערער עליה. בטוויסט אירוני על הקביעה המפורסמת של רנה דקארט, סבורים הביקורתיים כי "אני חווה דיכוי, משמע אני קיים והדיכוי קיים גם הוא". התיאוריה ההצטלבתית מנוסחת בדרך כלל בשפה מורכבת, אך לדעתם של המחברים היא במהותה פשוטה למדי: "חפש פערי כוח, גזענות ודעות קדומות [שלפי התיאוריה] בהכרח מתקיימים, והתקף אותם. [התיאוריה] מצמצמת כל דבר למשתנה אחד, נושא שיחה אחד, מיקוד אחד ופרשנות אחת ויחידה: דעה קדומה, שיש להבינה כדינמיקת עוצמה בהתאם לכללי התיאוריה".

הזלזול הפוסט-מודרניסטי באמת המחקרית לעומת המטרה הפוליטית מגיע לשיאו ב"לימודי נכות" ו"לימודי שמנים", שהופכים בעיות רפואיות כאוטיזם, השמנת יתר ואפילו חירשות לזהויות שיש להתפאר בהן. לא מדובר בחתירה לצדק, שוויון ומיגור

אפליה נגד אוטיסטים או חירשים, אלא באידיאליזציה לבעיה עצמה. אחד המחקרים המצוטטים בספר מגנה אפילו מכשירי שמיעה כניסיון "לערוך ג'נוסייד לחירשים", כי אם לקות שמיעה אינה לקות כלל, אז עצם היומרה "לרפא" אותה היא דכאנית מטבעה. המטרה אינה לשפר את איכות החיים, אלא "לחתור מתחת לנורמות חברתיות" על ידי הדגשת השוני, הגאווה בקבוצה ופוליטיקת הזהויות שלה, אפילו אם זו מוגדרת על ידי לקויות שפוגמות באופן אינהרנטי באיכות החיים ולפעמים מסכנות את החיים עצמם.

פלאקרוז ולינדזי טוענים בצדק שכל התורות הללו יצרו קהילה מוסרית שמאלית של אינטלקטואלים שהיו עסוקים בחתירה לשינוי חברתי יותר מאשר בגילוי האמת, ובפיענוח האופן שבו דברים אמורים להיות (ought) יותר מאשר בחקר המציאות (is). בכך, הם אימצו גישה שאנחנו בדרך כלל מזהים עם מסדר דתי, או כנסייה, ולא עם ממסד אקדמי, מדעי או מחקרי. במקביל, הם גם ניכסו את המונח המדעי "תיאוריה", שבדרך כלל מציין היפותזה שאפשר להפריך באמצעות ראיות, והפכו אותו לגוף ידע ספקולטיבי שלא באמת ניתן להפרכה. לכל אורך הספר מקפידים פלאקרוז ולינדזי לכתוב Theory עם T גדולה, כדי להבדיל בין ה"תיאוריה" הביקורתית למשמעות המסורתית, המדעית של המונח.

גל שלישי: פוסט־מודרניזם מאושר

הגל השלישי של התיאוריה הביקורתית, שהתחיל בשנות האלפיים (ובעיקר מאז שנת 2010), מוכוון יותר מקודמיו למאבק המעשי למען "צדק חברתי", ולכן עושה לרוב שימוש בשפה בהירה יותר וקשה פחות מאשר ההגיגים הפילוסופיים המפותלים של הדורות הקודמים. בראש ובראשונה הוגיו השונים מבטאים גישה של איחוד מאבקים בין הקבוצות המוחלשות, ומדגישים יותר מאשר בגל השני את ה"הצטלבות" (intersectionalism) של סוגי דיכוי שונים. אם פעם התמקדו הוגים בעיקר בסוג אחד של דיכוי (אימפריאליזם, סקסיזם, להט"בופוביה, טרנספוביה, שמנופוביה), ההנחה היום היא שסוגי הדיכוי הללו כה משולבים זה בזה, שעדיף לעסוק בכולם בעת ובעונה אחת. בהתאם לכך נוטים התיאורטיקנים החדשים לעסוק במגוון רחב של "קבוצות מוחלשות" ומערכות חופפות של עוצמה, פריבילגיה ודיכוי.

שנית, וזה חשוב אפילו יותר, הגל השלישי של התיאוריה הביקורתית מאס בספקנות הקיצונית שאפיינה את אבות הפוסט־מודרניזם, והפך את התיאוריה הביקורתית לאמת מוחלטת, "פוסט מודרניזם מאושר" (reified postmodernism). המונח האנגלי reified, שפלאקרוז ולינדזי משתמשים בו, קשה לתרגום עברי, אבל לרוב הוא מציין מטפורה מופשטת שחדלה מלהיות כלי להבנת המציאות וקיבלה חיים משל עצמה במעין תהליך של אשרור. במקרה של הפוסט־מודרניזם המאושר, הידע של הפריבילג אומנם נותר מושא לפירוק וספקנות מתמידים, אבל הידע, ובעיקר

החוויה של ה"מוחלשים", הפך למציאות אובייקטיבית שאין לערער אחריה. אם בעיני גיאטרי ספיבאק, למשל, המהותנות של המדוכאים הייתה אסטרטגיה שנועדה להילחם בדיכוי, הרי שבעיני רבים כיום היא מבטאת לא רק אסטרטגיה אלא מציאות אובייקטיבית.

זאת ועוד: שורה של הוגים, שהבולטת ביניהם היא רובין דיאנג'לו, הוקיעו כל ניסיון לערער את התיאוריה הביקורתית בטיעוני נגד כתגובה פסיכולוגית של החזקים לערעור הפריבילגיות שלהם במקרה הטוב, או כמזימה להמשיך ולדכא את החלשים במקרה הרע. דיאנג'לו כינתה זאת "שבירות לבנה" (white fragility), ואחרים העדיפו את הכינויים "אלימות אפיסטמית" או "דחיפת נגד אפיסטמית" (epistemic pushback). אנשי חינוך ומרצים רדיקליים הצדיקו השתקה של סטודנטים "לבנים ופריבילגים", מכיוון שעצם הדיון הפומבי איתם "פוגע בבני קבוצות מוחלשות". מובן שברגע שבני הקבוצות המוחלשות, נשים, שחורים, להט"בים, כופרים בתיאוריה הביקורתית, דבריהם חדלים מלהיות ביטוי ל"חוויות אותנטיות" והופכים להפגמת דיכוי, תודעה כוזבת או שיתוף פעולה עם המדוכאים (Uncle Toms, native informants). ברוח זו מפרידה קימברלי קרנשוואו, תיאורטיקנית גזעים ביקורתית, בין "שחורים" (אלו שתומכים בתיאוריה הביקורתית) לבין "אנשים שבמקרה צבע העור שלהם שחור" (אלו שלא).

בפרקים האחרונים של הספר מראים פלאקרוז ולינדזי כיצד חסידי התיאוריות הללו מינפו אותן כדי לרדוף עד חורמה כל מי שחושב אחרת, ולדכא את חופש הביטוי והחופש האקדמי בכל מוסד שהם קנו בו שליטה. התיאוריה הביקורתית כל כך סבוכה ונעדרת קוהרנטיות, עד שתמיד אפשר למצוא תירוץ לדכא פלוני שאינך חפץ ביקרו. אם אתה מערבי לבן שכותב על "המזרח" וחוקר אותו שלא בהתאם לתיאוריה הביקורתית, אתה גזען ואוריינטליסט. אם אתה לא מתעניין במזרח, אתה גזען אירופוצנטרי. אם אתה מתנגד למאבקי הקבוצות המדוכאות, ודאי שאתה גזען. מצד שני, גם אם אתה משתתף במאבקים הללו, אתה "דוחף את עצמך פנימה" ובכך משחזר את מבני העליונות הלבנה, הגברית והסיסג'נדרית. אם אתה לא מתאמץ לנסות ולהבין בני קבוצה מוחלשת כמושגיהם הם, אתה מדכא אותם. לעומת זאת, אם אתה דורש מהם להסביר לך ו"לחנך אותך", אתה מנצל ומדכא אותם באותה המידה. האופציה היחידה שנותרת היא לשתוק ולהיות מה שנקרא "בעל ברית" (ally), כלומר לתמוך באופן אוטומטי בכל הדרישות של ה"מדוכאים" ונציגיהם, אנשי התיאוריה הביקורתית.

גם זה, כמובן, לא תמיד עוזר. הדינמיקה הבסיסית של התיאוריה הביקורתית על כל מופעיה, אבל במיוחד בגל השלישי, היא מהפכנית במפגיע. כפי שקבע מרטין מליה בניתוח המפורסם שלו על מהפכות משמאל, אופייה של המהפכה היא שאין לה תאריך תפוגה. כך, אפילו בערים, מוסדות אקדמיים ותעשיות שנשלטים זה

שנים בידי תומכי התיאוריה הביקורתית, תמיד יש "גזענות מערכתית" שצריך למגר ו"גזענים" שצריך לטהר. פוליטיקלי-קורקט מחניק, כללי התנהגות ודיבור נוקשים, השתוללות של סטודנטים, לחץ של אנשי סגל רדיקלים והרצון הנואש של נשיאי אוניברסיטאות ואנשי יחסי ציבור "לרצות את הלקוחות", כל אלו יצרו מעמד שלם של אנשי מנהלה ופקידים שעצם קיומם המקצועי תלוי בניהול של רדיפה פוליטית מקצינה והולכת. האינרציה הבירוקרטית של אלו מבטיחה אף היא שהבעיה לא תבוא על פתרונה לעולם. מרגע שאוניברסיטאות, למשל, ממנות פקידים ואנשי מנהלה עם סמכויות ומשכורות עתק, שתפקידם לדאוג ל"הוגנות", "גיוון", "הכלה" או "צדק חברתי", שמות הקוד הידועים לרדיפה פוליטית, הרי אלו ידאגו תמיד למצוא "בעיות חדשות לפתור" וקורבנות חדשים לרדוף כדי להצדיק את קיומם.

התוצאה היא תהליך מתמיד של חורבן. באחד הפרקים מתארים פלאקרוז ולינדזי באופן מצמרר כיצד החריבו הרדיקלים קולג' ושמו Evergreen, שבו (בין היתר) סטודנטים משולחי רסן רדפו עד חורמה ואיימו באלימות פיזית קשה על מרצים שסטו מהתלם. במקרים מסוימים הם אפילו ערכו חיפושים במכוניות כדי לאתר מרצים סוררים. בשנים האחרונות נשאו בוגרי האוניברסיטאות את הדת החדשה – ואיתה גם את חוסר הסובלנות ואת גלי הרדיפה הפוליטית – לכל מקום שאליו הגיעו: עיתונות, תעשיית הבידור, חברות היי-טק, משרדי ממשלה ויתר מוסדות בירוקרטיים. המאבק של התיאוריה הביקורתית, שהפכה למרבה האירוניה למטא-נרטיב חדש, הוא לשליטה מוחלטת בחברה, ושום הישג לא יספק אותה. מאחר שהנחת היסוד היא שהחברה ומוסדותיה ספוגים כולם ב"גזענות מערכתית" (Anti-Blackness is foundational to America, בניסוח של אחד המניפסטים), הרי המהפכה היא תהליך נצחי, והמאבק לטיהור המחנה לא יסתיים לעולם.

כיצד הליברלים יוכלו להשיב מלחמה?

הגל העכור לא יסתיים לבדו אם לא יעצרו אותו בפועל. אך למרבה הצער, החלק החלש ביותר בספר הוא הפרק האחרון שעוסק בפתרונות. כדי להילחם בהשפעתה הטוטליטרית של ה"תיאוריה" מציעים המחברים לדבוק בעקרונות הליברליים של דיון חופשי מבוסס ראיות ולהילחם ב"תיאורטיקנים" בשוק החופשי של הרעיונות, תוך כדי מאבק בכוח המוסדי המוגזם שלהם. בין היתר, הם מציעים להיאבק למען כל מי שפוטר או נפגע בשל התנגדותו לתיאוריה, ולבטל כל תוכנית אקדמית, ממשלית או אחרת המחייבת אזרחים, סטודנטים או עובדים לעבור קורסים של אינדוקטרינציה פוליטית על גיוון, תיאוריית גזעים ביקורתית ויתר תחומי ידע הנגזרים מהפוסט-מודרניזם היישומי. מכיוון שמבחינתם הליברליזם הקלאסי הוא הפתרון האמיתי לבעיה, הם לא מוכנים לנקוט שום צעד לא ליברלי, כגון ביטול של מחלקות "תיאורטיות" או אפילו שלילת מימון ממשלתי מתחומי ידע כאלו. פלאקרוז ולינדזי רואים בכך לא רק כפייה אסורה, אלא גם תקדים למעורבות ממשלתית

בתחומים אקדמיים אחרים. מה יקרה, הם שואלים, אם מחר תעלה לשלטון ממשלה דתית-קיצונית, או כזאת שניזונה מה"תיאוריה", ותחליט לבטל את המימון לתחומים מדעיים קלאסיים כי הם כופרניים, סקסיסטיים או גזעניים כביכול?

החששות של פלאקרוז ולינדזי מפני התקדים של התערבות ממשלתית מוצדקים. אבל כמו ליברלים טובים אחרים, הם מעריכים את יריביהם בהערכת חסר. לאור העובדות שהם עצמם מביאים, למשל על סירובם של חסידי ה"תיאוריה" להתווכח באופן הוגן עם יריביהם, ונטייתם לדורסנות אידיאולוגית ופוליטית, במיוחד כשהם מחזיקים בכוח ביצועי, ויכוח פומבי עם ה"תיאורטיקנים" אין בו די כדי לרסן את עריצותם. בכל מקום שהללו מחזיקים בו בכוח ממשי, מתנגדיהם נדחקים מיד לשוליים, אם לא "מבוטלים" ממש, ובאווירה של פחד לא ניתן לקיים דיון. המלחמה בתיאוריה הביקורתית ובנושאים חייבת להתנהל לא רק בשדה הקרב הרעיוני, אלא בראש ובראשונה בזירה הפוליטית, כדי לפרק את היריב מהכוח המוסדי המוגזם שנטל לעצמו. מצד שני – ובכך המחברים צודקים – אין שום טעם בניצחון על חסידי ה"תיאוריה" תוך כדי שימוש בשיטות של רדיפה, דיכוי וסתימת פיות. המאבק הליברלי באורתודוקסיה ה"תיאורטית" לא נועד להשליט אורתודוקסיה חדשה תחתיה, אלא לשקם את זירת הדיון החופשי. שום מטרה לא מצדיקה את כל האמצעים, גם לא המטרה הזאת.

מתנגדי ה"תיאוריה", בין אם שמרנים או ליברלים קלאסיים, חייבים לצבור כוח אקדמי ופוליטי ולהשתמש בו כדי להיאבק באופן אפקטיבי אך הגון. שלילת מימון ממשלתי אין פירושה פגיעה בחופש הביטוי, כי לאף אחד אין זכות אינהרנטית לקבל כסף ציבורי. עם זאת, כדי שלא ליצור תקדים מסוכן של התערבות פוליטית באקדמיה, יש לשלול אותו אך ורק ממוסדות שביטלו את חופש הדיון והמחקר האקדמי בהשפעה "תיאורטית", או מתוכניות אינדוקטרינציה פוליטית למיניהן כמו התוכניות ל"רגישות גזעית" בארצות הברית. בטווח הארוך, יש לצמצם ואפילו לבטל לחלוטין מחלקות שכל כולן מבוססות על ה"תיאוריה", ואין בהן מקום למתנגדיה, כמו לימודים אתניים, לימודים פוסט-קולוניאליים, לימודים קוויריים וכיוצא בזה. במינויים למחלקות אחרות, יש להתייחס בהגינות ובשוויון מלא גם לחוקרים שמשתמשים ב"תיאוריה", כל עוד הם יכולים לנמק את ממצאיהם באופן אמפירי, רציונלי ומבוסס עובדות, ולא רק בז'רגון מעורפל או ציטוטים מעגליים של "תיאורטיקנים" אחרים. את אלו המסתמכים רק על ה"תיאוריה" יש לדחות. כך יהיה אפשר לשלב את החלקים החיוביים של ה"תיאוריה" במחקר אקדמי איכותי המתבסס על מתודולוגיה איתנה. מעל הכול, יש לחוקק חוקים חמורים נגד רדיפה פוליטית ולמען חופש אקדמי, ולפטר מיד את כל הביורוקרטים שעוסקים ברדיפה פוליטית. רק בדרך הזאת יוכלו הליברלים להשיב מלחמה ליריביהם בלי לאמץ את דרכיהם הנלוזות.